

2024-05-17 Nr. NV-1216

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-511(2) TAIS-24-6031(3)	DĖL PROFESINIŲ SĄJUNGŲ ĮSTATYMO NR. I-2018 PAPILDYMO 26 IR 27 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3394		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-05-03	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis <input type="checkbox"/> Nesvarstyta 2024-05-14	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Svarstyti TAP <input checked="" type="checkbox"/> Svarstyti LRV posėdyje <input type="checkbox"/> Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys V. Semeška siūlo įpareigoti profesinių sąjungų valdymo organus rengti metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir veiklos ataskaitą, nustatyti finansinių ataskaitų turinį, atsakomybes, apskaitos organizavimo tvarką.

Projekto tikslas – sustiprinti profesinių sąjungų veiklos atskaitomybę, skaidrumą ir viešumą, taip didinant pasitikėjimą profesinėmis sąjungomis tarp narių ir visuomenės.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje siūloma iš esmės pritarti įstatymo projekto Nr. XIVP-3394 tikslui – stiprinti profesinių sąjungų veiklos skaidrumą ir viešumą, didinant visuomenės ir organizacijos narių pasitikėjimą profesinėmis sąjungomis –, tačiau nepritarti siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms, nes:

1. neatitinka Konstitucinio Teismo doktrinoje dėl Konstitucijos 50 str. 1 dalies suformuluotų profesinių sąjungų statuso ir veiklos pagrindinių principų. Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad pagal Konstituciją negali būti nustatytas toks reguliavimas, kuris varžytų ar paneigtų profesinių sąjungų konstitucinę teisę kurtis laisvai ir veikti savarankiškai ginant darbuotojų profesines, ekonomines ir socialines teises bei interesus;

2. neatitinka Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos „Dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo“ 3 str. nustatytos darbuotojų organizacijos teisės visiškai laisvai organizuoti valdymą ir veiklą. TDO Ekspertų komiteto teigimu, teisės aktų nuostatos, detalai reglamentuojančios profesinių sąjungų vidaus veiklą, kelia rimtą kišimosi į jų veiklą pavojų, o tai nesuderinama su Konvencija; prireikus galėtų būti nustatoma tik bendra profesinių sąjungų vidaus veiklos sistema, kuo daugiau laisvės paliekant pačioms profesinėms sąjungoms. TDO Asociacijų laisvės komiteto teigimu, siekiant užtikrinti darbuotojų organizacijų teisę laisvai parengti savo įstatus ir taisykles, nacionaliniu teisiniu reguliavimu turėtų būti nustatyti tik formalūs darbuotojų organizacijų reikalavimai įstatams.

Taigi profesinės sąjungos gali laisvai savarankiškai nuspręsti, kaip turėtų būti organizuojama jų veikla, ar joms reikia nusistatyti valdymo organų atsakomybę (jei reikia, tai kokios apimties), dokumentų ir informacijos apie savo veiklą teikimo nariams tvarką, viešos informacijos skelbimo tvarką ir kt. Įstatymu imperatyviai nustačius įpareigojimus profesinės sąjungos valdymo organui ir profesinės sąjungos valdymo organo atsakomybę, būtų varžoma profesinių sąjungų laisvė, profesinės sąjungos konstitucinė teisė kurtis laisvai ir veikti savarankiškai ginant darbuotojų profesines, ekonomines ir socialines teises bei interesus.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Įstatymo projektas svarstytas 2024-04-16 Trišalės tarybos posėdyje. Trišalė taryba pritarė projekto tikslui, bet nepritarė šiam konkrečiam įstatymo projektui, taip pat sutarė toliau tęsti diskusijas, kai bus gautos ekspertų išvados iš TDO dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-3394 atitikimo TDO konvencijai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su Finansų ministerija ir Teisingumo ministerija.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pastabas (suderinta darbo tvarka).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaite-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, Pavaduojanti A. Gratulevičienė